ENHANCE-färdplanen
Workshopmetodik

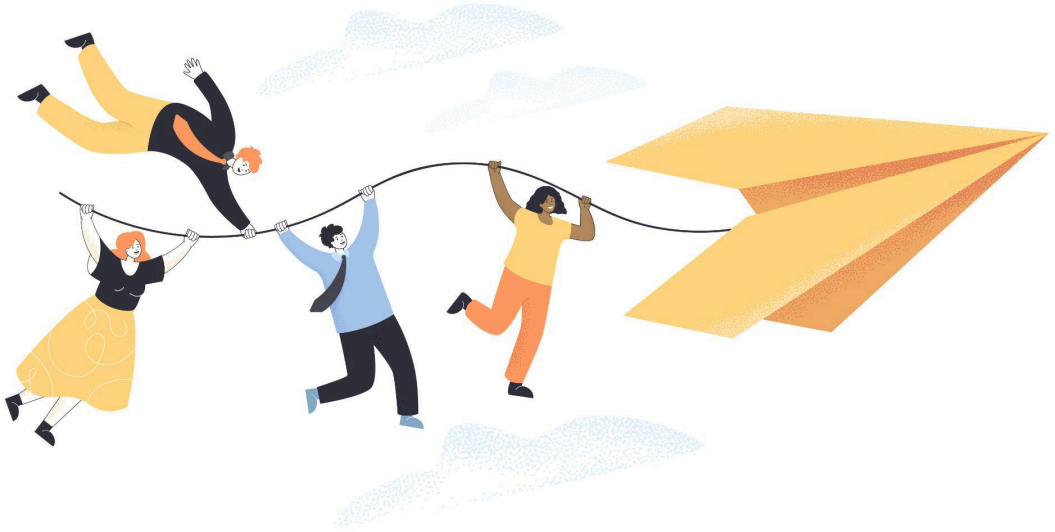

ENHANCE|FÖRSTÄRKA VUXENSTUDERANDENS RÖSTER

Projekt 101133805 — FÖRBÄTTRA

Publikation koordinerad av AONTAS och EAEA
Mars 2026

Innehåll

Sammanfattning....5

Syfte med workshopens metodik....6

Målgrupp....7

Workshopens metodik....8

Område 1: Skapa en färdplan | Att sätta scenen....8

Område 2: Att bygga en gemenskap....11

Område 3: Definiera praxis kring elevernas röst....15

Område 4: Utformning av policy....17

Område 5: Att ta itu med omvägar och återvändsgränder....19

Område 6: Insamling av data....21

Rapporter om ENHANCE-workshops | Vår erfarenhet....23

Irland....23

Ungern....29

Österrike....30

Nederländerna....45

Sverige....46

Europeisk och internationell workshop....54

....54

Bilaga 1: Checklista för facilitering....72

Bilaga 2: Exempel på workshopscheman....74

Bilaga 3 - Databladet....76

Denna rapport publiceras under en Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell Licens.
Du är fri att:
Dela:kopiera och distribuera materialet i valfritt medium eller format.
Anpassa:remixa, transformera och bygga vidare på materialet för vilket syfte som helst, även kommersiellt. Licensgivaren kan inte återkalla dessa friheter så länge du följer licensvillkoren.

Enligt följande villkor:
Tillskrivning— Du måste ange lämplig kreditering, tillhandahålla en länk till licensen och ange om ändringar har gjorts. Du får göra det på vilket rimligt sätt som helst, men inte på något sätt som antyder att licensgivaren stöder dig eller din användning.
Dela Lika— Om du remixar, transformerar eller bygger vidare på materialet måste du distribuera dina bidrag under samma licens som originalet.
https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

Projektpartners

Sammanfattning

ENHANCE Workshop-metoden är ett deltagandeverktyg utformat för att stödja gemensamt skapande och implementering av ENHANCE-färdplanen, ett viktigt resultat av ENHANCE-projektet. Denna metod gör det möjligt för vuxenutbildare, civilsamhällesorganisationer, beslutsfattare och elever att arbeta tillsammans för att bygga miljöer där vuxenstuderandes röster inte bara hörs utan driver meningsfulla förändringar i utbildningssystem och policyprocesser.

Metoden, som utvecklats genom en serie gemensamt utformade workshops och grundad i värderingarna demokrati, inkludering och egenmakt, erbjuder en modulär struktur som kan anpassas till olika lokala sammanhang och samhällsbehov. Den stöder deltagarna i att utforska vad elevens röst innebär i praktiken, hur den kan integreras i vuxenutbildning och hur dessa insikter kan forma institutionell förändring och informera policyrekommendationer.

Varje område erbjuder strukturerade aktiviteter, verktyg för kritisk reflektion och handledning, vilket säkerställer tillgänglighet och flexibilitet. Metodiken är både en produkt och en process – en färdplan i praktiken – som hjälper praktikgrupper att anpassa sitt arbete till de bredare ENHANCE-målen att stärka elevernas handlingsfrihet, bygga deltagande utbildningsekosystem och förstärka marginaliserade röster.

Genom att koppla lokala workshops till nationella och europeiska policydialoger erbjuder ENHANCE Workshop-metoden ett ramverk för hållbar påverkan. De förväntade resultaten inkluderar ett starkare erkännande av deltagare som medskapare av utbildning, ökad kapacitet bland lärare och civilsamhällesorganisationer att integrera deltagande metoder, och ett mer lyhört och inkluderande vuxenutbildningssystem i hela Europa.

Syfte med workshopens metodik

ENHANCE Workshop-metoden är utformad som ett praktiskt, anpassningsbart ramverk som underlättar gemensamt skapande och implementering av ENHANCE-färdplanen. Dess huvudsyfte är att ge vuxenstuderande och yrkesverksamma möjlighet att forma utbildningsmetoder och policyer genom att integrera principerna om deltagande, röst och handlingsfrihet i lärandeprocessen. Den svarar på en central utmaning som identifierats av ENHANCE-projektet: trots ökad uppmärksamhet på elevcentrerad utbildning saknar många vuxenutbildningssystem fortfarande strukturer, utrymmen och verktyg för att meningsfullt involvera eleverna i att forma beslut som påverkar deras läranderesor.

Denna metod erbjuder både ett pedagogiskt och strategiskt tillvägagångssätt. Å ena sidan ger den handledare och utbildare en strukturerad process för att organisera reflekterande, deltagande workshops som ger vuxna elever utrymme att uttrycka sina behov, utmaningar och ambitioner. Å andra sidan utrustar den deltagarna – inklusive civilsamhällesaktörer och beslutsfattare – med ett gemensamt språk och en väg att omsätta levda erfarenheter till policyrekommendationer, samhällsinitiativ eller organisatoriska åtaganden.

De sex områdena följer en resa som speglar logiken i ENHANCE-färdplanen:

- Område 1: Att sätta scenen: introducerar färdplanskonceptet och uppmanar deltagarna att reflektera över sina sammanhang och motivationer.
- Område 2: Att bygga en gemenskap: fokuserar på relationsbyggande och gemensamma värderingar för att främja förtroende och samarbete.
- Område 3: Definiera praxis: tar fram konkreta exempel på hur deltagarnas er uttrycks (eller skulle kunna uttryckas) i olika miljöer.
- Område 4: Utformning av policy: kopplar dessa metoder till systemförändringar genom att identifiera möjligheter till påverkansarbete eller reformer.
- Område 5: Att ta itu med omvägar och återvändsgränder: skapar utrymme för att navigera hinder, anpassa strategier och förbli motståndskraftig.
- Område 6: Insamling av data: stödjer övervakning och dokumentation av workshopresultat, inklusive elevernas bidrag.

Metoden är grundad i verkliga pilotprojekt från hela Europa, särskilt i pilotprojekt i Sverige, Österrike, Ungern, Irland och Nederländerna, samt i medlemskap i EAEA och SOLIDAR över hela Europa, där beslutsfattare, vuxenutbildningsanordnare och elever bidrar med insikter och verktyg som berikar varje område. Den stöder också iterativt lärande: handledare uppmuntras att anpassa innehållet och återbesöka tidigare områden vid behov.

Viktigt är att metoden är utformad för användning även efter ENHANCE-projektets livslängd. Den tillhandahåller en varaktig infrastruktur för dialog och handling, vilket hjälper vuxenutbildningsorganisationer, nätverk och policyplattformar att upprätthålla momentum mot elevcentrerad innovation. Oavsett om den används i gräsrotsworkshops, nationella forum eller transnationella utbyten, säkerställer metoden att vuxna deltagare – särskilt de

som möter systemiska hinder – har verktygen, utrymmet och stödet för att forma de system som formar dem.

Målgrupp

ENHANCE Workshop-metoden är utformad för att betjäna en mångfaldig men ändå sammankopplad publik som är engagerad i att förbättra vuxenutbildningen genom deltagande och inkluderande metoder.**Varje workshop är utformad för att vara totalt 4 timmar lång (antingen sammanlagt eller i 2 sessioner om 2 timmar vardera) och med en gruppstorlek på 5 till 7 deltagare.**Målgruppen inkluderar:

1. Vuxenpedagoger och utbildningsanordnare

Dessa inkluderar handledare, utbildare, programutvecklare och institutionella ledare som arbetar inom icke-formell, samhällsbaserad eller formell vuxenutbildning. Metodiken hjälper dem att skapa trygga, strukturerade miljöer där vuxna deltagare kan uttrycka sina erfarenheter och bidra till utformning och förbättring av lärandeprocesser.

2. Civilsamhällesorganisationer (CSO)

Organisationer som arbetar med social inkludering, migranters rättigheter, kvinnors egenmakt, digital jämlikhet eller samhällsutveckling fungerar ofta som broar mellan elever och institutioner. Denna metod stöder civilsamhällesorganisationer i att samla, lyfta fram och agera utifrån marginaliserade deltagares röster, och säkerställer att deras opinionsbildning och service är gemensamt skapad och lyhörd.

3. Beslutsfattare och myndigheter

Kommunala, regionala och nationella myndigheter med ansvar för vuxenutbildning, kompetensutveckling och strategier för livslångt lärande är viktiga intressenter. Metoden ger dem verktyg för att på ett meningsfullt sätt engagera sig med elever och samhällen, vilket främjar inkluderande policyutveckling och ansvarsskyldighet.

4. Vuxenstuderande

I centrum för metodiken står de vuxna deltagarna själva – särskilt de som traditionellt sett exkluderats från beslutsfattande. Workshoparna är strukturerade för att säkerställa att deltagare från olika bakgrunder (inklusive låginkomsttagare, migranter, arbetslösa, landsbygdsbefolkningar eller rasifierade grupper) kan delta på ett säkert och meningsfullt sätt. I varje workshop är eleverna aktivt engagerade som medskapare av kunskap och strategi.

5. Nätverk och allianser

Paraplyorganisationer, EU-plattformar och påverkansallianser kan använda denna metod för att underlätta gränsöverskridande lärande, stödja medlemsorganisationer och skala upp god praxis.

Workshopens metodik

Område 1: Skapa en färdplan | Att sätta scenen

Varför det är viktigt att sätta scenen

Det första steget i varje deltagandeprocess är att skapa en gemensam förståelse för den kommande resan. Inom vuxenutbildning, särskilt när man strävar efter att stärka deltagarnas röster och påverka beslutsfattandet, innebär detta att börja med en öppen plats där förväntningar, roller och värderingar kan utvecklas gemensamt. Att skapa förutsättningar handlar inte bara om logistisk tydlighet – det handlar om att bygga förtroende, byta roll och att förankra alla röster, inklusive de traditionellt marginaliserade, i processen från början.

I ENHANCE-projektet är deltagarens röst inte ett symboliskt mål – det är ett strukturellt. Att involvera vuxna deltagare, lärare, civilsamhällesaktörer och beslutsfattare i att gemensamt utveckla en färdplan kräver en avsiktlig paus innan resan börjar. Detta område möjliggör en sådan paus. Det uppmanar deltagarna att reflektera över **varför de är här**,**hur de definierar elevens röst** och **vilka förändringar de hoppas se.** Genom att göra det lägger det grunden för ett genuint samarbete.

Vid slutet av detta område kommer deltagarna att:

- Förstå målen för workshopserien och deras roll inom den;
- Få en introduktion till ENHANCE-utkastet till färdplanen och den resa den föreslår;
- Börja bygga ett gemensamt språk och förtroende med andra deltagare.
- Börja reflektera över vilka steg eller milstolpar som är viktiga i deras sammanhang;

Introduktion av ENHANCE-utkastets färdplan

Utkastet till ENHANCE-färdplanen (se bilden nedan eller på utskrivna utdelade material) är en visuell, icke-linjär resa genom viktiga steg som stöder vuxenstuderandes deltagande i att utforma utbildningspolitik och praktik. Det är inte ett fast verktyg – det är en föränderlig karta som kommer att modifieras, debatteras, anpassas och lokaliseras under hela workshopens gång.

Färdplanen innehåller följande viktiga milstolpar:

1. **Bygga gemenskap**
   Skapa utrymmen för tillhörighet och solidaritet där deltagare, lärare och civilsamhällesorganisationer kan utbyta erfarenheter och bygga ömsesidigt förtroende.

2. **Förstå kraften i representation och synlighet när det gäller policy**
   Att utforska hur deltagare representeras (eller inte representeras) i utbildningspolitik och offentlig diskurs, och vad synlighet innebär för egenmakt.

3. **Att ta itu med hinder och möjliggörare för deltagande**
   Identifiera vad som hindrar eller stöder deltagare från att delta aktivt – inklusive institutionella kulturer, systemiska ojämlikheter och politiska aktörers roll.

4. **Utveckla engagemangsstrategier för elever och praktiker**
   Att gemensamt utforma sätt för vuxna deltagare och lärare att på ett meningsfullt sätt engagera sig i beslutsprocesser – både i organisationer och i bredare styrning.

5. **Utveckla samhällsbaserade påverkansåtgärder**
   Att omsätta idéer i handling: att arbeta med andra i samhället för att öka medvetenheten, mobilisera stöd och förespråka förändringar i policy eller praxis.

6. **Att lära sig lyssna i beslutsfattandet**
   Att förändra makt genom att lyssna: bygga kapacitet bland beslutsfattare och institutioner att lyssna med ansvarsskyldighet och ödmjukhet.

7. **Stärka deltagarnas roll i beslutsfattandet**
   Att gå från symbolisk inkludering till strukturellt deltagande: att säkerställa att eleverna är en del av agendasättning, resursallokering och styrningsprocesser.

Hur man använder färdplanen i den här workshopen

I detta område används utkastet till färdplan som en **konversationsstartare** och **verktyg för samdesign.** Deltagarna kommer att:

- **Granska färdplanen visuellt och konceptuellt**, med hjälp av bilden som en metafor för lärande- och handlingsresan;

- Reflektera i små grupper eller par över vilka element som känns mest relevanta eller saknas i deras egna lokala sammanhang;

- Bli inbjuden att placera sig själva på färdplanen – var står de för närvarande? Vilket är "nästa steg" de vill ta?

- Börja föreslå ändringar, tillägg eller anpassningar av färdplanen baserat på levda erfarenheter.

Handledarna bör tydliggöra att det inte finns några "rätta" svar – deltagarna kan ifrågasätta ordningen, innehållet eller strukturen i färdplanen. Detta är deras möjlighet att forma det gemensamma verktyg de kommer att använda i kommande områden.

Viktiga budskap att förstärka

- Färdplanen är ett levande verktyg – den utvecklas med dina synpunkter.
- Din röst är central – den här processen handlar om att tillsammans skapa vägar till systemisk förändring.
- Vi börjar med att sätta scenen eftersom transformation kräver gemensam tydlighet och förtroende.

Verktyget för färdplanen

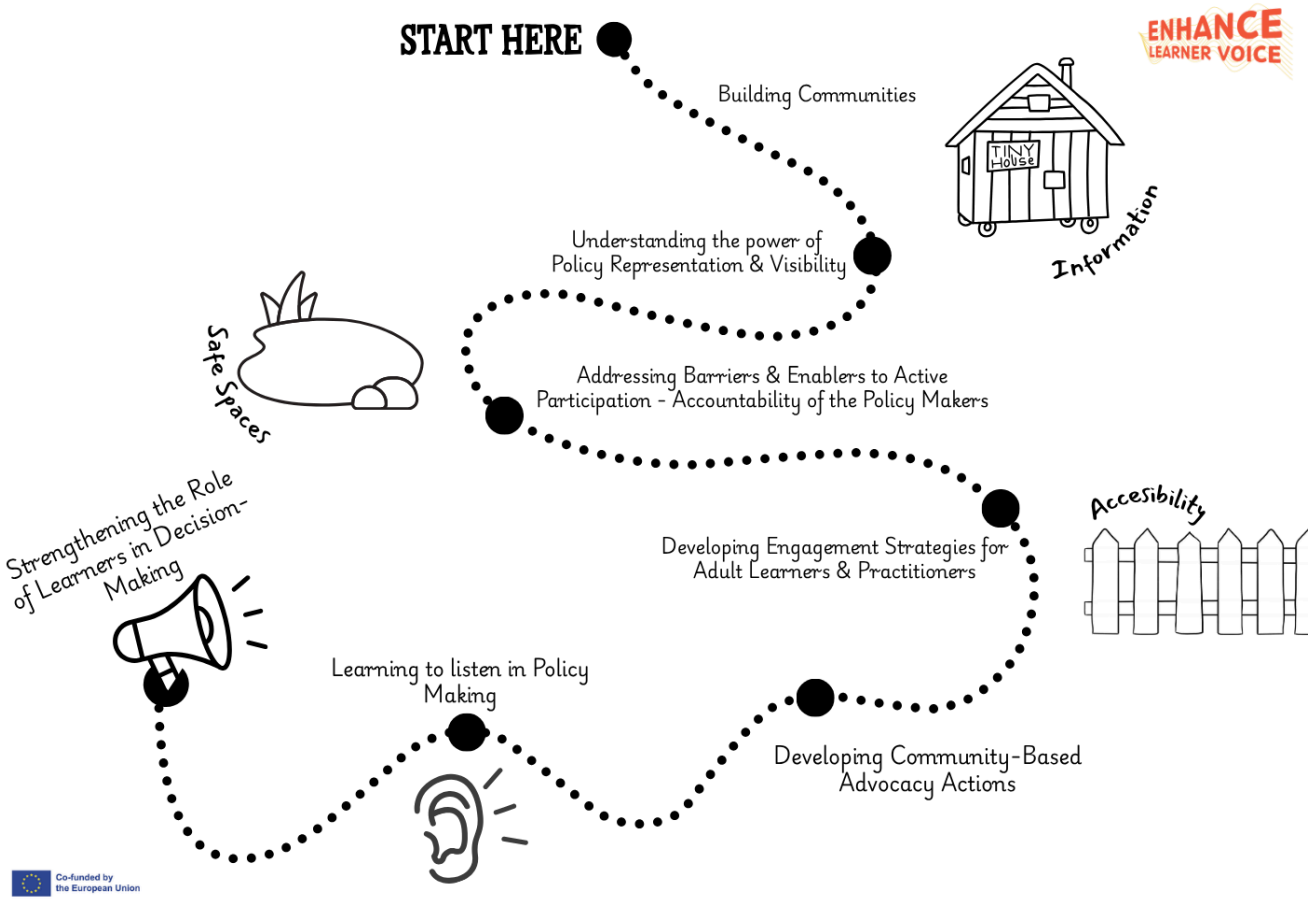

Område 2: Att bygga en gemenskap

Varför gemenskap kommer före innehåll

Inom deltagande vuxenutbildning beror dialogens kvalitet på relationernas kvalitet. Innan vi meningsfullt kan utforska policy, röst eller påverkansarbete måste vi ta oss tid att bygga en tillfällig men kraftfull lärandegemenskap. Detta område fokuserar på att vårda förtroende, öppenhet och ömsesidig respekt mellan deltagarna – av vilka många kommer från mycket olika levda erfarenheter, roller eller maktpositioner.

Att bygga gemenskap i detta sammanhang betyder inte konsensus eller trygghet. Istället innebär det att skapa ett utrymme där olikheter erkänns, levda erfarenheter respekteras och sårbarhet är möjlig. Detta är särskilt viktigt när man förstärker vuxna deltagares röster, särskilt de från marginaliserade eller underrepresenterade grupper. De måste veta – genom övning, inte bara ord – att deras perspektiv värderas och att utrymmet att tala är tryggt

Detta område syftar till att:

- Främja en gemensam känsla av mening och tillhörighet bland deltagarna;
- Synliggöra värderingar, förhoppningar och farhågor som kommer att forma framtida diskussioner;
- Förbereda gruppen på att respektfullt hantera spänning, makt och olikhet;
- Skapa en ”tillfällig gemenskap” som kan stödja ärliga samtal genom hela färdplansprocessen.

Utbildarnas, handledarnas och deltagarnas roller

Detta område inbjuder till ett kort skifte bort från rollerna – lärare, deltagare, beslutsfattare, handledare – och fokuserar istället på **människor som bidragsgivare** till en gemensam resa. Alla deltagare är inbjudna att ta med sig hela sitt jag in i rummet, inte bara sin yrkes- eller deltagaridentitet.

Handledare uppmuntras att föregå med gott exempel – att vara transparenta om sin egen positionering och aktivt bjuda in rösterna från dem som kanske är mindre benägna att tala först. Deltagare, särskilt de med erfarenhet av exkludering, bör stödjas i att hitta sätt att delta utan press. Gemenskapsbyggande processen bör också erkänna strukturella ojämlikheter (såsom språk, utbildningsnivå, digitala färdigheter eller social status) som kan forma vem som känner sig trygg att bidra.

Föreslagna inramningsfrågor

- Vad för oss hit idag – bortom våra jobbtitlar eller roller?
- Vad hoppas vi lära oss – och vad är vi redo att avlära oss?
- Hur ser och känns ett "deltagande" utrymme för dig?

- Vilka överenskommelser behöver vi göra för att känna oss trygga, hörda och respekterade här?

Aktiviteter för att bygga en tillfällig gemenskap

Använd detta utrymme för att infoga en aktivitet som är utformad för att bygga snabb rapport, psykologisk trygghet och kontakt mellan deltagarna. Dessa kan inkludera kreativ uppvärmning, berättarcirklar, rollbyten, värderingsrankning eller korta partnerdialoger. Sikta på 15–30 minuter totalt. - Rekommendationer från EAEA:

Aktivitet 1: ”Röstens flod” (20–30 minuter)

Ändamål *Att hjälpa deltagarna att skapa kontakt genom personliga erfarenheter och reflektera över vad röst och deltagande har betytt i deras liv.*

Hur det fungerar*:*

1. ***Introduktion (2 min)****Be deltagarna att föreställa sig sin egen "flod av röster" – stunder i livet där de kände sig hörda, tystade, stärkta eller ignorerade. Dessa kan komma från utbildning, arbete, familj eller samhällsliv.*

2. ***Tyst reflektion (5 min)****Be varje person att skissa eller kartlägga sin "flod" på ett papper (eller digitalt) och markera några viktiga ögonblick längs vägen. Inga konstnärliga färdigheter behövs – bara symboler eller ord.*

3. ***Pardelning (10 min)****Parvis turas deltagarna om att dela med sig av sin flod och kortfattat beskriva ett eller två ögonblick som sticker ut.*

4. ***Gruppavrapportering (10–15 min)****Kom tillbaka tillsammans och reflektera som grupp:*

    - *Hur kändes det att reflektera över din röst?*
    - *Vilka omständigheter bidrog till att du kände dig hörd?*
    - *Vad behöver vi för att göra det här rummet till ett där alla röster kan flöda?*

Varför det fungerar*:*
Denna aktivitet sätter deltagarnas levda erfarenheter i centrum och förskjuter försiktigt samtalet mot röst, deltagande och förtroende. Det hjälper till att bryta ner hierarkier och uppmuntrar empati.

Aktivitet 2: ”Vi delar / Vi delar inte” (15–20 minuter)

Ändamål*Att snabbt upptäcka gemensam grund och respektfullt erkänna skillnader mellan deltagarna.*

Hur det fungerar*:*

1. ***Förberedelse*** *Förbered en lista med 8–10 påståenden (se exempel nedan). Dessa bör vara breda, relaterbara och utformade för att skapa koppling eller insikt.*

2. ***Instruktioner*** *Läs upp varje påstående ett i taget. Efter varje påstående flyttar deltagarna sig till ena sidan av rummet (eller använder emojis/tummen upp i onlinechatten) om det resonerar, eller stannar kvar om det inte gör det. Be deltagarna att titta sig omkring och lägga märke till mönster.*

3. ***Frivillig*** *Efter varje rörelse kan du be några personer att förklara sitt val om de känner sig bekväma.*

4. ***Avrapportering*** *Reflektera som grupp:*

    - *Vad överraskade dig?*

    - *Vad säger den här aktiviteten oss om vilka vi är – individuellt och tillsammans?*

    - *Hur kan vi hedra både gemensamma och olika erfarenheter?*

Exempel på uttalanden*:*

- *Jag anser mig själv vara en livslång elev.*

- *Jag har känt mig utanför beslut som påverkar mig.*

- *Jag talar mer än ett språk.*

- *Jag har haft svårt att få tillgång till utbildning någon gång i mitt liv.*

- *Jag tror att samhällen har makten att förändra system.*

- *Jag har sett politik fungera ... och jag har sett den misslyckas.*

Varför det fungerar*:*
Denna aktivitet bygger en gemensam känslomässig "karta" över gruppen – vilket förstärker att även om skillnader finns, finns det också en stark gemensam grund. Den sänker barriärer och främjar ömsesidig respekt utan att kräva djup sårbarhet.

Bygga gemensamma överenskommelser (valfritt men uppmuntras)

Efter inledande aktiviteter kan handledare välja att tillsammans skapa en uppsättning av **avtal** eller ”arbetsprinciper” för sessionerna. Dessa kan inkludera:

- Lyssna för att förstå, inte för att svara.
- Tala av egen erfarenhet.
- Var öppen för obehag och lärande.
- Respektera språk och kulturella skillnader.
- Steg upp, steg tillbaka (balansera deltagande).

Dessa överenskommelser kan noteras på en synlig poster eller digital bild, och gås igenom eller revideras under workshopparna efter behov.

Avgränsning av området:

Detta är en tillfällig gemenskap – byggd för att vara den här mötestiden eller den här workshopserien – men det gör den inte mindre verklig. Det som byggs här kan ge eko långt bortom mötesrummet, i nya metoder, partnerskap och insikter. Detta område handlar inte om att skapa permanenta grupper, utan om att sätta tonen och den gemensamma etiken för vad som kommer härnäst.

Område 3: Definiera praxis kring deltagarnas röster

Från princip till praktik

Efter att ha byggt upp förtroende och reflekterat över gemensamma värderingar och erfarenheter fokuserar detta område på att identifiera och formulera **hur deltagraens röst ser ut i praktiken.**"Deltagarens röst" kan vara ett brett eller abstrakt begrepp – som ofta används inom policy, pedagogik eller inom civilsamhället – men det måste vara förankrat i verkliga erfarenheter, miljöer och relationer för att driva meningsfull förändring.

Detta område stödjer deltagarna i att kartlägga och dela exempel på var deltagarens röst redan finns i deras sammanhang, samt identifiera luckor eller områden där den fortfarande saknas. Genom denna process börjar gruppen bygga en **kollektivt ordförråd** av metoder, verktyg och strategier som möjliggör meningsfullt deltagande. Dessa kan variera från formella konsultationsstrukturer till informella kulturella metoder, eller från gräsrotsinitiativ till institutionella innovationer.

Varför detta steg är viktigt

Alltför ofta förblir samtal om deltagande ambitiösa – fokuserade på vad *skall* hända snarare än vad *ä r*händer. Men ENHANCE-färdplanen bygger på vår förmåga att identifiera **metoder som fungerar**, även om de är små, lokala eller okända.. Detta område inbjuder till ett skifte från allmän diskussion till gemensamt lärande.

Det hjälper deltagarna att:

- Identifiera och namnge effektiva metoder som ger vuxna deltagare en röst;
- Förstå de förutsättningar som gör att dessa metoder kan lyckas;
- Jämför erfarenheter mellan olika roller och sektorer (deltagare, lärare, civilsamhällesorganisationer, beslutsfattare);
- Börja dokumentera praxis som kan ligga till grund för policyer eller skalas upp på andra ställen.

Viktiga diskussionsteman

Du kanske vill organisera diskussioner kring dessa vägledande teman:

- **Var och när har deltagarma för närvarande en röst?**
- **Vilka former tar sig denna röst?**(t.ex. konsultation, samdesign, berättande, ledarskap)
- **Hur hörs den rösten av institutioner eller system?**
- **Vilka verktyg, tillvägagångssätt eller utrymmen stöder meningsfullt engagemang?**

- **Vilka risker, hinder eller symboliska effekter har vi stött på?**

Föreslagna aktiviteter

Aktivitet: ”Kartläggning av metoderna”*(30–45 minuter)*

1. Arbete i små grupper (20–30 minuter)
Dela upp er i små grupper (3–5 personer). Varje grupp får ett stort pappersark (eller en gemensam digital tavla) med ett enkelt rutnät eller en karta. De ombeds att skriva ner eller skissa:

- Exempel på var deltagarens röst finns i deras miljö
- Verktyg eller strategier som används (t.ex. råd, kamratstöd, policyåterkoppling, berättande)
- Vem initierar praktiken och vem gynnas
- Oavsett om dessa metoder är formella, informella eller gräsrotsbaserade

2. Gallerivandring eller gruppvisning (10–15 minuter)
Grupperna placerar ut sina kartor runt om i rummet eller presenterar viktiga exempel. Deltagarna rör sig runt och lägger till kommentarer, frågor eller kopplingar med hjälp av post-it-lappar eller i diskussioner.

Valfri uppföljning: "Fallstudie fördjupning"

Bjud in en eller två deltagare att presentera en metod mer ingående – och beskriv inte bara vad den är, utan också hur den utvecklades, vad som gjorde att den fungerade och vilka utmaningar som kvarstår.

Tips för facilitering

- Betona att metoder kan vara småskaliga och ändå betydelsefulla.
- Undvik att idealisera exempel – uppmuntra till ärlig diskussion om begränsningar och lärande.
- Validera informella eller kulturella sedvänjor som kanske inte "erkänns" men har makt.

Länk till färdplanen

Detta område stöder framsteg längs flera färdplanspunkter, och de metoder som identifierats här kan fungera som **fallstudier** eller **bevis** inom senare områden – särskilt när deltagarna arbetar med påverkansarbete eller policydesign. Be deltagarna att rekommendera var i färdplanen de metoder ni diskuterar passar in.

Område 4: Utformning av policy

Från praktik till inflytande

Detta område markerar ett avgörande skifte: deltagarna går från att identifiera och dela befintliga metoder (område 3) till att föreställa sig och föreslå **policyändring.** Den ber deltagarna att reflektera över vad de anser bör förändras i de system, institutioner eller policyer som formar vuxenlärandet – och att formulera dessa idéer på sätt som kan kommuniceras till beslutsfattare.

Tyngdpunkten här ligger inte på att ta fram perfekta policydokument, utan på att göra det möjligt för deltagarna – särskilt de som studerar – att **erkänna sin rätt att utforma politiken** och öva sin förmåga att göra det. Processen handlar om självförtroende, tydlighet och gemensamt syfte. Den hjälper grupper att omsätta sina levda erfarenheter och kunskaper till konkreta förslag till förändring.

Detta område fungerar också som en kritisk kontrollpunkt för ENHANCE-färdplanen: hur har färdplanen bidragit till att nya idéer framträder? Var har den stöttat eller begränsat framväxten av djärva idéer? Dessa reflektioner kommer att bidra direkt till projektets bredare utvärderings- och påverkansarbete.

Områdets mål

Vid slutet av detta område ska deltagarna:

- Identifiera viktiga policyområden som påverkar elevers röst, deltagande eller inkludering;
- Uttryck tydliga och relevanta rekommendationer för förändring;
- Reflektera över vem som behöver höra deras budskap (politiska mål, institutioner etc.);
- Utvärdera hur ENHANCE-färdplanen hjälpte (eller hindrade) denna process.

Föreslagna inramningsfrågor

- Vilken policy (lokal, nationell, institutionell, EU-policy) begränsar deltagande i vuxenutbildning?
- Vad behöver ändras i den policyn – och hur skulle en bättre version se ut?
- Vem har makten att genomföra den förändringen?
- Hur kan elever och praktiker vara involverade i att forma, övervaka eller implementera den förändringen?

Föreslagna aktiviteter

Aktivitet: ”Från erfarenhet till rekommendation”*(45–60 minuter)*

Steg 1 – Reflektion (10–15 minuter)
Varje deltagare reflekterar individuellt eller i par:

- Vad hörde vi i tidigare områden som avslöjade en lucka i policyn?
- Vilken är en fråga som känns brådskande och möjlig att förändra?

Steg 2 – Grupparbete (20–25 minuter)
Deltagarna arbetar i små grupper för att besvara följande tre frågor:

1. **Vad bör ändras i politiken?**
   Var så specifik som möjligt: finansieringsregler, samrådsprocesser, läroplanens utformning, åtkomstkriterier, språkstöd etc.

2. **Vem behöver höra detta?**
   Identifiera relevant(a) beslutsfattare: t.ex. tjänstemän vid ministerier, lokala myndigheter, utbildningsanordnare, EU-aktörer etc.

3. **Hur hjälpte eller hindrade färdplanen detta uttryck?**
   Stödde stegen och den visuella delen av färdplanen ett tydligt tänkande? Saknades några viktiga frågor eller steg i den?

Steg 3 – Dela och syntetisera (10–15 minuter)
Varje grupp presenterar 1–2 viktiga rekommendationer och besvarar de tre kärnfrågorna. Gruppledarna dokumenterar resultaten för rapportering och utveckling av verktygslådor.

Tips för handledare

- Lugna deltagarna: du behöver inte vara en "policyexpert" för att se vad som behöver förändras.
- Stöd tydlighet och genomförbarhet, men begränsa inte ambitionen – detta är ett utrymme för **öva maktutövande**
- Validera den kunskap deltagarna tar med sig från levd erfarenhet och professionell praktik.
- Se till att eleverna inte överväldigas av institutionella röster under grupparbeten.

Länk till färdplanen

Detta område stöder framsteg längs flera färdplanspunkter, och de rekommendationer som identifieras här kan tjäna som **steg i färdplanen, omvägar eller alternativa vägar.**Be deltagarna att rekommendera vilken roll deras rekommendationer skulle spela.

ENHANCE LEARNER VOICE

Område 5: Att ta itu med omvägar och återvändsgränder

Varför vi behöver prata om vad som går fel

Varje förändringsresa – särskilt en som involverar deltagande och policyförändringar – kommer att stöta på hinder. Vissa är externa (motstånd från institutioner, brist på finansiering), vissa interna (utbrändhet, rädsla för att säga ifrån) och andra är systemiska (ojämlikhet, byråkrati, symbolism). Detta område skapar utrymme för att konfrontera dessa hinder, inte som tecken på misslyckande utan som *inbjudan att anpassa sig, reflektera och göra motstånd kollektivt*.

I samband med ENHANCE-färdplanen handlar detta område om att namnge **omdirigeringar** (förändringar i strategi, fokusskiften) och **återvändsgränder** (ögonblick när handlingar stannar av eller blir omöjliga). Dessa upplevelser är inte bakslag – de är viktiga data för lärande, opinionsbildning och omdesign av system.

Områdets mål

Vid slutet av denna session kommer deltagarna att:

- Identifiera tillfällen i deras praktik eller påverkansarbete där de kämpade och misslyckades;
- Dela hur de anpassade sig eller vilka lärdomar de framkom;
- Identifiera mönster i vad som hindrar deltagarens röst eller systemisk förändring;
- Bygg kollektiv motståndskraft genom ärlig reflektion och kamratstöd.

Detta område stärker *integritet* av färdplanen: en färdplan utan hinder är fiktion. Att kartlägga och namnge dessa spänningar gör hela processen mer trovärdig och användbar.

Formulera frågor för dialog

- Har du någonsin försökt ge eller ta emot deltagarens röst ... och stött på väggen?
- Vilka system eller strukturer gör det svårt för deltagarnas röster att bli hörda?
- Vad gjorde du som svar – ändrade riktning, gav upp, sökte stöd?
- Vilka mönster ser vi i våra berättelser om motstånd eller svårigheter?
- Vad skulle krävas för att övervinna dessa återkommande blockeringar?

Föreslagen aktivitet: ”Muren och bron”*(45–60 minuter)*

Steg 1 – Berättelsecirklar (20 minuter)
I små grupper (3–4 personer), be varje deltagare att berätta en kort berättelse om en gång då:

- Ett initiativ för deltagarnas röst mötte starkt motstånd
- Deras röst (eller någon annans) togs inte på allvar
- En lovande åtgärd har stött på en "återvändsgränd" (politik, finansiering, intern maktbalans etc.)

Uppmuntra ärlig, icke-performativ berättande. Det handlar inte om polerade berättelser – det handlar om att synliggöra kampen.

Steg 2 – Mönstermappning (10–15 minuter)
På ett stort ark eller en whiteboard skriver varje grupp ner de hinder de hört i olika berättelser (t.ex. grindvaktning, tidsbrist, lågt självförtroende, politiskt motstånd, ingen feedback-loop). Markera återkommande teman.

Steg 3 – Från mur till bro (15–20 minuter)
Byt nu perspektiv: vad hjälpte deltagarna att gå vidare – eller vad skulle kunna hjälpa nästa gång? Skriv dessa ”broar” bredvid ”murarna”. De kan inkludera:

- Kamratstöd
- Att involvera deltagarna tidigare i processen
- Samarbete med civilsamhällesorganisationer eller allierade i systemet
- Ändra språk eller omformulera argument

Valfri utökning: Systemreflektion

Handledarna kan be gruppen att placera de identifierade "murarna" och "broarna" på själva **ENHANCE färdplanen** . Var dyker dessa block vanligtvis upp i processen? Är vissa steg mer sårbara än andra? Detta hjälper till att förfina färdplanen för framtida bruk.

Tips för handledare

- Normalisera utmaningar och misslyckanden – de är en del av verklig förändring.
- Se inte "återvändsgränder" som slut, utan som platser som kräver omprövning.
- Lyssna noga på tystnader – ibland är det som inte säg de som avslöjar strukturella smärtpunkter.
- Var medveten om känslomässig belastning; se till att det finns tid för avslutning och stöd om tunga upplevelser uppstår.

Hur detta område stärker färdplanen

Detta område är en verklighetskontroll. Det berikar färdplanen genom att introducera **återkopplingsslingor**, vilket gör att processen kan erkänna och integrera misslyckanden, motstånd eller avledning. Detta gör färdplanen inte bara mer realistisk utan också mer användbar.

Område 6: Insamling av data

Varför dokumentation är viktigt

Resan att stärka deltagarnas röst inom vuxenutbildning är djupt erfarenhetsbaserad – men för att skapa bestående effekt måste den erfarenheten dokumenteras, tolkas och delas. Område 6 säkerställer att de värdefulla insikter, innovationer och spänningar som uppstår under workshops inte försvinner när sessionen är slut. Datainsamling är avgörande inte bara för utvärdering, utan för lärande, opinionsbildning och framtida replikering.

Detta område handlar inte om att övervaka efterlevnad – det handlar om att bygga en kultur av reflektion och lärande **med** deltagare. Varje idé, känsla, hinder eller citat kan bidra till att informera framtida policyer, forma revideringar av ENHANCE-färdplanen och stödja erkännandet av vuxna elever som medskapare av utbildningstransformation.

Datablad för ENHANCE-verkstaden

Detta område introducerar och stöder användningen av **Workshopdatablad – Färdplanstestning för inkluderande vuxenutbildningspolicy**, ett verktyg som utvecklats av ENHANCE-konsortiet för att samla in omfattande, flerdimensionell data från alla workshoppar.

Detta verktyg ska färdigställas snarast möjligt av **handledare och medhandledare**— Det är strukturerad för att:

- Anpassa direkt till **flödet i workshopparna**;
- Fånga båda **kvantitativ och kvalitativ information**;
- Stödja **aggregering av insikter** från flera workshoppar;
- Göra det möjligt för projektgruppen att identifiera mönster, luckor, innovationer och spänningar.

Inramning av verktyget under användning

Handledare uppmuntras att:

- **Introducera syftet** av datainsamlingen till deltagarna i början av workshopserien;

- Försäkra deltagarna om att data kommer att anonymiseras och användas för reflektion, inte bedömning;
- **Engagera medhandledare eller rapportör** där det är möjligt för att undvika bördan av ensam dokumentation;
- Använd citat, bilder eller känslomässiga observatione r**med deltagarens samtycke**, särskilt när det är inblandat foton eller personliga reflektioner;
- Gör verktyget **synlig och öppen för feedback**— behandla det som en delad resurs, inte en dold checklista.

Etiska överväganden

- **Informerat samtycke** måste erhållas vid insamling av identifierbara data, foton eller direkta citat.
- Skapa plats för **undanhålla eller återkalla samtycke** när som helst.
- Se till **tillgänglighet**av verktyget — det bör inte skapa hinder för handledare med olika kommunikations- eller bearbetningsstilar.
- Om du översätter anteckningar senare, behåll dem **ursprunglig betydelse och nyans** varhelst det är möjligt.

Använda data för förändring

Informationen som samlas in via detta område kommer att:

- Stöd det pågående **förfining av ENHANCE-färdplanen**;
- Bidra till nationell och EU-nivå **policyrekommendationer**;
- Bidra till **utveckling av verktygslåda**, poddar och fallstudier;
- Erkänna bidragen från vuxna deltagare och vuxenpedagoger på ett dokumenterat och synligt sätt.

Rapporter om ENHANCE-workshops | Vår erfarenhet

Sverige

	Svar/Observation
Verkstadsinformation	26 januari 12.00-16.00 Brunnsviks folkhögskola in Gävle Jonathan Korsar, Teacher at Färnebo folkhögskola. Mats Ehn, chair of the board, Färnebo folkhögskola Halvdagsversion
Deltagarprofil (Område 2: Bygga gemenskaper)	Totalt 19 deltagare: 2 handledare, 4 folkhögskolelärare, 9 folkhögskoledeltagare, 3 lokala politiker och 1 forskare. 11 kvinnor och 8 män. Deltagarna i folkhögskolan var huvudsakligen unga vuxna, flera av dem födda utanför Sverige. 1. Jonathan Korsar, teacher, Färnebo Folk High School and workshop facilitator 2. Mats Ehn, styrelseordförande, Färnebo folkhögskola, medordförande 3.Rebecca Stråfors-Enderborn, lärare på Färnebo folkhögskola och anteckningsskrivare 4.Widad Kawasmi, teacher at Färnebo Folk High School 5.Mariwan Phoksap, course participant at Färnebo Folk High School 6.Istarlinaa Muhamed, course participant at Färnebo Folk High School

	Svar/Observation
	7.Lara Urbansdottir, course participant at Färnebo Folk High School 8.Yamen Safout, course participant at Färnebo Folk High School 9.Kevin Törngren, course participant at Färnebo Folk High School 10.Sine Buck, lärare på Brunnsviks folkhögskola 11.Camilla Gerell, lärare på Brunnsviks folkhögskola 12Alfred Strömberg, course participant at Brunnsvik Folk High School 13.Noelle Fossè, kursdeltagare på Brunnsviks folkhögskola 14.Sarah Carlsson, kursdeltagare på Brunnsviks folkhögskola 15.Ali Shebri, kursdeltagare på Brunnsviks folkhögskola 16.Stefan Sjöberg, professor of social work at Gävle University 17Jörgen Edsvik, politician and member of Gävle City Council 18. Therese Metz, politiker och ledamot i Gävle kommunfullmäktige 19.Anders Öqvist, politician and member of the Gävleborg Regional Council
Idéer och bidrag (område 3: Definiera praktik)	Ett av målen med ENHANCE-projektet är att skapa en färdplan för hur policy kan hjälpa vuxna elever att få möjlighet att påverka sin utbildningssituation och öka deras förmåga att utvecklas bortom de orättvisor som kännetecknar dagens samhälle. Vår huvudpartner EAEA har skapat ett utkast till en färdplan som ska testas i de olika partnerorganisationerna. När vi planerade hur vi skulle använda denna färdplan i vårt sammanhang ansåg vi att den var för generell eller abstrakt för att vi skulle kunna samla personer till en workshop. Vi gjorde därför kontextuella anpassningar av färdplanen för att

	Svar/Observation
	passa vår lokala miljö baserat på den föreslagna färdplanen. Färdplanen vi testade i workshopen hade följande steg. **1. Identifiera ett engagerande tema för workshopdeltagarna relaterat till elevernas röst**: Vi valde folkhögskolornas roll i arbetet för ett mer rättvist och hållbart Gävle. **2. Definiera vem som ska bjudas in:** Inför workshopen ville vi skapa ett möte mellan folkhögskoledeltagare och lärare med lokala politiker och forskare. **3. Bygga gemenskap:** Många workshopdeltagare hade inte träffats tidigare, var i olika åldrar och hade stora skillnader i livserfarenhet. Efter ett välkomnande av handledaren och en introduktion till dagen reste sig alla upp och hälsade på varandra med uppgiften att komma ihåg minst två andra namn. Detta följdes av en omgång presentationer med namn och bakgrund. Därefter pratade deltagarna med någon de inte hade träffat tidigare om frågan "Vad betyder ett rättvist och hållbart Gävle för dig?" Svaren rapporterades sedan på en whiteboardtavla. **4. Lyssna på deltagarnas erfarenheter av folkhögskolan** Detta var en mycket viktig del av workshopen där deltagarna lyssnades på av politiker och lärare. Diskussionen ägde rum i två grupper, där politiker och lärare lyssnade på deltagarnas erfarenheter av att studera på folkhögskola. Utgångspunkterna var frågorna ”Vad betyder folkhögskolan för dig?” och ”Vad gör folkhögskolor som andra inte gör?” Svaren dokumenterades och presenterades för hela gruppen på en whiteboardtavla. Det finns många citat från deltagarna i det bifogade dokumentet. 5.**Identifiera utmaningar gällande rättvisa och hållbarhet i lokalsamhället**

	Svar/Observation
	Paren diskuterade och delade sina tankar om de sociala och ekologiska utmaningar och orättvisor de ser i Gävle idag. Paren skrev ner de utmaningar de identifierat på post-it-lappar och satte upp dem. Politiker och forskaren kommenterade vad deltagarna hade skrivit. Utmaningar som identifierades av deltagarna: • Låg utbildningsnivå • Hög arbetslöshet • Psykisk ohälsa • Osäkerhet • Uteslutning • Segregation och statushierarkier mellan grannskap • Ojämlikhet och växande klyftor • Droger och brottslighet • Klimatförändringar, extremväder och översvämningar • Rasism • Konspirationsteorier och "falska nyheter" • Förtvivlan över kollektiva lösningar bland unga människor Från politisk sida betonade de valda representanterna vikten av: • fortsätta investera i utsatta områden (i kommunen finns det till exempel ett initiativ som kallas ”grannskapslyftet” som nämndes) • skapa mötesplatser för att minska rädslan för det okända

	Svar/Observation
	• arbetar med en social bostadspolitik • investera i bra kollektivtrafik, och • investera både i utbildning och stödja de rörelser som finns i de olika grannskapen och hitta sätt att uppmuntra ungdomsengagemang, och att folkhögskolor skulle kunna spela en roll i detta **6. Identifiera hur folkhögskolor och deltagare kan hantera identifierade utmaningar och hinder** I den sista sessionen delade vi upp oss återigen i två grupper och diskuterade skärningspunkterna mellan stadens utmaningar och folkhögskolornas arbete. Hur skulle folkhögskolorna och deltagarna kunna arbeta ännu mer med utmaningarna? Vilka hinder finns? Här är en sammanfattning av de idéer som framkom: • Folkhögskolor är ett alternativ till vanlig skola och en väg in i samhället för de som inte är födda i Sverige. • Genom att folkhögskolorna har friheten att utforma kursinnehåll tillsammans med deltagarna kan vi ta upp viktiga samhällsfrågor i våra kurser och därigenom utveckla förmågan och viljan att engagera sig i samhället. • Före valet kan deltagarna ta del av partiernas förslag och sedan besöka olika områden för att träffa människor där och uppmuntra dem att rösta. • En möjlighet är att förlägga fler folkhögskoleaktiviteter ute i stadsdelarna. Folkhögskolan kan vara en mötesplats där människor från olika bakgrunder lär känna varandra. • Arbeta för ett närmare samarbete med olika civilsamhällesorganisationer.

	Svar/Observation
	• Det är viktigt att fler politiker får höra deltagarnas berättelser om vad folkhögskolan har betytt för dem. Deltagarna bör uppmuntras att kontakta och bjuda in politiker till sin skola kontinuerligt och inte bara vid valtider. • Deltagarna lär sig mycket om aktuella frågor som klimatförändringar och kan bidra med den kunskapen och motverka desinformation och konspirationsteorier. • Folkhögskolor och kommunen skulle tillsammans kunna utveckla former för verkligt deltagande för unga i staden. • Ett stort hinder för att göra mer är den urholkade finansieringen för folkhögskolor och det faktum att lärarnas arbetsbörda redan är stor. **7. Ta upp olika idéer i relevanta forum och sök sätt att övervinna hinder** Workshopen kom fram till punkt 6 ovan, men syftet med workshopen var naturligtvis att generera kunskap och idéer att agera vidare på. Baserat på de möjligheter och hinder som identifierades i workshopen finns det flera vägar framåt. Vi behöver lyfta nya idéer och konkreta förslag på våra folkhögskolor, såväl som i föreningar, atadsdelsnätverk, politiska partier och beslutsfattande organ som ser värdet av folkhögskolornas verksamhet. De hinder vi identifierade kan övervinnas om det finns politisk vilja. Workshopen gav inspiration att gå vidare med dessa uppgifter.

	Svar/Observation
Reflektioner över policypåverkan (Område 4: Utformning av policy)	Deltagarnas uppfattning är att folkhögskolornas pedagogik i hög grad fokuserar på elevernas röster på skolnivå, men att det finns utrymme för förbättringar när det gäller deltagande i samhället på ett bredare sätt. De tycker att fler unga vuxna borde få möjlighet att studera på folkhögskola. En annan fråga som togs upp är hur man ska finansiera studier, särskilt för personer som nyligen kommit till Sverige. Att skapa möjligheter för deltagarna att träffa politiker är mycket viktigt och folkhögskolorna som institutioner har ett ansvar att underlätta detta. Färdplanerna med fokus på lyssnande är mycket viktiga, och även steget för att identifiera möjliga åtgärder. Som tidigare nämnts är det viktigt att anpassa färdplanen till det sammanhang ni arbetar i för att göra den relevant för deltagarna.
Identifierade stigar (område 5: Omledningar och återvändsgränder)	Skapa trygga utrymmen där deltagarna känner sig trygga med att uttrycka sig. Låt politikerna lyssna på deltagarnas erfarenheter – skapa utrymmen där detta är möjligt. Anpassa färdplanen till sammanhanget.

	Svar/Observation
Spännpunkter / Friktionspunkter (Område 5: Omrutter och återvändsgränder)	Policybegreppet skapade vissa svårigheter för den här gruppen. Vi var tvungna att omformulera det. Konceptet med elevens röst är något svårt i folkhögskolesammanhang. Vi pratade mer om deltagarnas verkliga möjligheter att påverka utformningen av sina studier och i samhället. Eftersom prioritet gavs åt deltagarnas uttryck upplevde vi inga känslor av utanförskap.
7. Känslomässig resa	När vi började var gruppen ganska tyst men med de inledande ”isbrytningsaktiviteterna” och med fokus på att lyssna på deltagarna förändrades detta och stämningen var väldigt öppen. När vi pratade om alla utmaningar som lokalsamhället och världen står inför fanns det en viss resignation men också frustration och ilska. När vi fokuserade på folkhögskolans roll fanns det mycket hopp och känslor av egenmakt. Deltagaren uttryckte det som mycket positivt att politikerna lyssnade på deras berättelser och ställde frågor.
8. Handledarens reflektioner	Den anpassade workshopmetoden fungerade mycket bra. Deltagarna var aktiva och engagerade. Metoden möjliggjorde en respektfull men intensiv interaktion mellan människor med mycket olika erfarenheter eller sociala tillhörigheter. Med den här gruppen var det lite svårt att använda begreppet policy. För många är det väldigt abstrakt.

Bilaga 1: Checklista för facilitering

Denna checklista stöder handledare före, under och efter ENHANCE Roadmap-workshops. Den hjälper till att säkerställa konsekvens, säkerhet, tillgänglighet och överensstämmelse med metodens deltagandeprinciper.

FÖRE WORKSHOPEN

✔Innehåll och planering

- Läs igenom alla sex områden och förstå flödet
- Definiera mål och förväntade resultat för sessionen/sessionerna
- Välj/anpassa aktiviteter baserat på gruppens kontext

✔Deltagare och kommunikation

- Dela inbjudan, agenda och tillgänglighetsinformation i förväg
- Inhämta samtycke för deltagande, foton eller data om tillämpligt
- Förtydliga förväntningar med eventuella medhandledare eller dokumenationsansvarig

✔Material och verktyg

- Skriv ut eller förbered ENHANCE-färdplanen (poster eller bilder)
- Förbered workshopsdatablad och dokumentationsverktyg (penna/papper, digitala mallar)
- Organisera material: markörer, post-it-lappar, blädderblock, digitala verktyg (Jamboard, Miro, etc.)

✔Utrymme och åtkomst

- Kontrollera tillgängligheten för lokalen (fysisk åtkomst, skyltning, toaletter, ljud)
- Säkerställ inkluderande deltagande (översättning, tolkning, tysta utrymmen vid behov)
- Testa teknisk utrustning (projektor, mikrofoner, internetanslutning)

UNDER WORKSHOPEN

✔Ton och kultur

- Upprätta samhällsavtal från början
- Skapa utrymme för olika typer av bidrag (verbala, skriftliga, visuella)
- Säkerställ ett balanserat deltagande – elevernas röster prioriteras

✔Faciliteringsövning

- Använd öppna, inkluderande frågor
- Erkänna spänningar och olika synpunkter respektfullt
- Anpassa tid och flöde vid behov — prioritera djup framför hastighet

✔Dokumentation

- Anteckna med hjälp av workshopsdatabladet
- Spela in citat, foton, känslomässiga kontrollpunkter med samtycke
- Notera friktionspunkter, anpassningspunkter eller kraftfulla insikter

EFTER WORKSHOPEN

✔Uppföljning

- Avrapportering med medhandledare eller dokumentationsansvarig
- Fyll i saknade datapunkter från verkstadens datablad
- Dela ett tackmeddelande med deltagarna och nästa steg (om tillämpligt)

✔Reflektion

- Vad fungerade bra? Vad gjorde det inte? Vad överraskade dig?
- Vad skulle du göra annorlunda nästa gång?
- Skicka in eller arkivera data och reflektioner för ENHANCE-projektgruppen

Bilaga 2: Exempel på workshopscheman

Dessa är **exempelagendor** för ENHANCE Roadmap-workshops. Var och en kan anpassas baserat på din lokala kontext, gruppstorlek eller leveransformat (personligen eller online).

Första alternativet: 1-dagars intensivworkshop (5 timmar)

Tid	Område / Aktivitet
09:30 – 10:00	Ankomst, välkomnande, städning
10:00 – 10:15	**Område 1**: Scenografi + Färdplan Introduktion
10:15 – 10:45	**Område 2**Att bygga en gemenskap (1 aktivitet)
10:45 – 11:30	**Område 3**Definiera metoder + kartläggningsövning
11:30-11:45	**Lätt lunch**
11:45 – 13:00	**Område 4**Utformning av policy + grupparbete
13:00 – 14:00	**Område 5**Omrutter och återvändsgränder
14:00 – 15:00	Sammanfattning och reflektioner

Andra alternativet: 2-timmars superkort session

Tid	Område / Aktivitet
00:00 – 00:10	Välkommen och mål
00:10 – 00:30	**Område 1**: Scenografi + Genomgång av färdplan
00:30 – 01:00	**Område 3**Identifiera praxis (snabbkartläggning)
01:00 – 01:40	**Område 4-5**Snabba politiska reflektioner och omdirigeringar
01:40 – 02:00	Grupputcheckning och avslutande tankar

Tredje alternativet: Flerdagarsserie (t.ex. 1 x 1 timmes session + 2 × 2-timmars sessioner)

Session 1: Grunder - Online 1 timme

- Område 1: Att sätta scenen
- Område 2: Att bygga en gemenskap

Session 2: Praktik och policy - F2F 2 timmar

- Område 3: Definiera praxis
- Område 4: Utformning av policy

Session 3: Komplexitet och kontinuitet - F2F 2 timmar

- Område 5: Omrutter och återvändsgränder
- Område 6: Insamling av data + Reflektioner

Bilaga 3 - Databladet

	Datapunkt / Fråga	**Svar/Observation**
Workshopinformation (Område 1: Scenografi)	Datum: Plats / Format (personligen/online): Handledare: Verkstadsnummer (om det ingår i en serie): Färdplan som testas:	
Deltagarprofil (Område 2: Bygga gemenskaper)	Antal deltagare: Roller (t.ex. elev, utbildare, beslutsfattare, handledare): Demografi (ålder, kön, bakgrund): Erfarenhet av vuxenutbildning (kort beskrivning): Bekantskap med elevröst (skala 1–5 + noter): Språk som talas: Tillgänglighet/supportbehov	
33. Idéer och bidrag (Område 3: Att definiera praktik)	Idéer föreslagna av deltagarna: För att förbättra ett steg i en färdplan Att ändra eller ersätta ett steg För att bättre inkludera elevernas röster Innovativa metoder som delas (formellt eller informellt): Specifika metoder kopplade till specifika steg	

6. Reflektioner över policypåverkan (Område 4: Utformning av policy)	Vad tror deltagarna*skall*förändring i policy? Vem behöver höra detta? (mål från beslutsfattare) Hur hjälpte eller hindrade färdplanen detta uttryck	
4. Identifierade stigar (Område 5: Omledningar och återvändsgränder)	Primär sökväg: Den mest överenskomna vägen till policyintegration Steg och delsteg validerade av deltagarna Sekundära vägar / alternativ: Avvikande förslag Kontextspecifika strategier Villkorliga idéer ("om X, då Y")	
5. Spännpunkter / Friktionspunkter (Område 5: Omrutter och återvändsgränder)	🎬 Ämne eller färdplanssteg relaterat till spänning: 🎬 Typ av spänning: Konceptuell (t.ex. oenighet om definitioner) Strukturell (t.ex. tid, finansiering) Känslomässig (t.ex. känsla av att vara utanför) Kulturell (t.ex. språk, normer) 🎬 Citat eller anteckningar:	
7. Känslomässig resa	Använd en känslomässig tidslinje eller hämta inspiration från deltagarnas reflektioner. 🎬 Kontrollpunkter (före / under / efter sessionen): Känslor observerade/delade Känslomässiga toppar/dalar Frustration / hopp / stärkande stunder	
8. Visuell och mediemässig dokumentation	Tagna foton (referensfilnamn): Ritningar / Diagram / Kartor Skapade: Post-it-lappar / Whiteboard-bilder: Moodboards / visuella metaforer som används:	

	*Notera*Inkludera reflektioner eller analyser av visuella data separat om det behövs.	
9. Handledarens reflektioner	Vad överraskade dig? Vad fungerade bra? Vad gick inte hem hos gruppen? Förslag på förbättringar av färdplanen eller processen	